

صفحه‌های گرد طره‌ای که تحت تأثیر لنگری در لبه و بار خطی همواری قبل از محیط باشد

نوشته

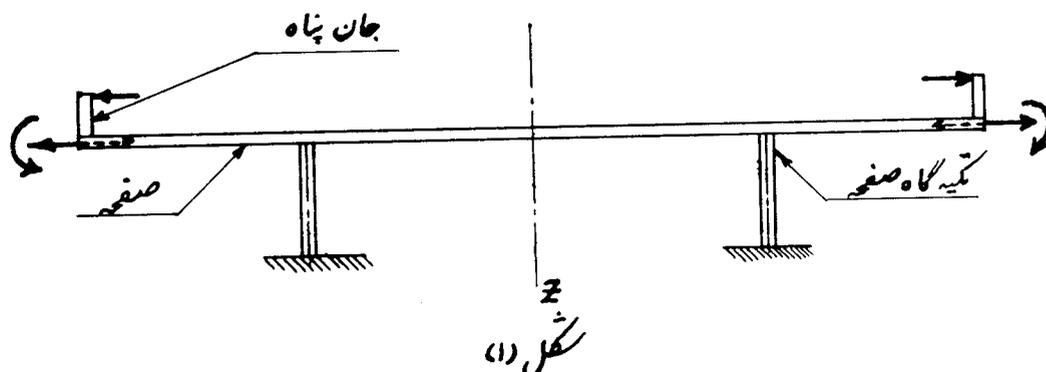
محمد حسین کاشانی ثابت

PH.D.

دانشیار مقاومت مصالح دانشکده فنی

مقدمه:

بموجب آئین نامه‌های فنی معمولاً در رأس جان پناهها نیروی افقی همواری در نظر میگیرند که در محاسبه، تأثیر آن معادل تأثیر لنگری ثابت و نیروئی افقی بر روی دستگاههای مقاوم ساختمانی خواهد بود (شکل ۱).

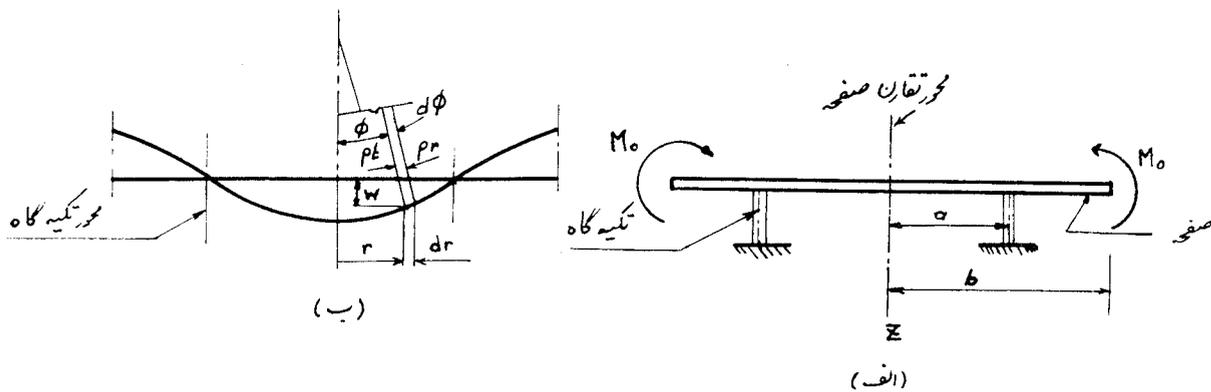
همچنین در پاره‌ای موارد جان پناه‌ها درست در لبه صفحه‌ها واقع نبوده و کمی از محیط آن فاصله دارد؛ بنابراین در این مقاله دو مسئله زیر جدا گانه مورد بررسی قرار خواهد گرفت:

- ۱ - تعیین تغییر شکل و تنش‌های صفحه‌های گرد طره‌ای که در لبه آن لنگر ثابتی در واحد طول اثر میکند،
- ۲ - تعیین تغییر شکل و تنش‌های صفحه‌های گرد طره‌ای که تحت تأثیر بار خطی همواری قبل از محیط باشد.

برای حل هر دو قسمت فرض می‌گردد که صفحه ضخامت ثابت اندک، همگن و ایزوتروپ می‌باشد. تکیه گاه صفحه پیوسته فرض میشود لیکن هیچگونه پیوستگی میان صفحه و تکیه گاه در نظر گرفته نمیشود. حروف ذکر شده در این مقاله دارای همان معانی است که در شماره‌های سابق دوره دوم نشریه دانشکده فنی ذکر شده‌است.

قسمت اول - تعیین تغییر شکل و تنش‌های صفحه‌های گرد طره‌ای که در لبه آن لنگر ثابتی اثر میکنند

با مراجعه بشکل (۲) دیده میشود که صفحه دارای دو ناحیه است: ناحیه اول در فاصله $0 < r \leq a$

شکل (۲) - صفحه در اجزاء آن

و ناحیه دوم در فاصله $a < r \leq b$ می‌باشد. در هر دو ناحیه فوق نیروی برنده V برابر صفر است، لذا معادله دیفرانسیل صفحه در این حالت بارگذاری بصورت زیر می‌باشد:

$$(۱) \quad \frac{d^2 \phi}{dr^2} + \frac{1}{r} \frac{d\phi}{dr} - \frac{\phi^*}{r^2} = 0$$

جواب کلی این معادله برای هر ناحیه منجر بجواب خصوصی آن خواهد شد که بصورت زیر نوشته میشود:

$$(۲) \quad \phi_1 = Ar + \frac{B}{r}, \quad 0 < r \leq a$$

* در دو شماره گذشته مجله دانشکده فنی بجای این جمله اشتباهاً $\frac{\phi}{r}$ چاپ شده بود که باید اصلاح شود.

و

$$(۳) \quad a < r \leq b \quad \varphi_r = Fr + \frac{G}{r}$$

از روی شرط $\varphi_1 = 0 = \varphi_1$ بازای $0 = r$ در مورد مقدار معین φ_1 نتیجه می‌گردد که :

$$B = 0$$

و

$$(۴) \quad \varphi_1 = Ar$$

و عبارت لنگرهای خمشی M_r , M_t بشرح زیر میباشد :

$$(۵) \quad Mr_1 = Mt_1 = DA(1 + v) \quad 0 < r \leq a$$

$$(۶ \text{ الف و ب}) \quad \begin{cases} Mr_r = D \left[(1 + v)F - (1 - v) \frac{G}{r^2} \right] \\ Mt_r = D \left[(1 + v)F + (1 - v) \frac{G}{r^2} \right] \end{cases}, \quad a < r \leq b$$

محاسبه ثابتهای انتگرالیون

برای محاسبه ثابتهای انتگرالیون A , F , G از شرایط پیوستگی وحدی زیرین استفاده می‌گردد :

$$(۷) \quad \begin{cases} (\varphi_1)_{r_1=a} = (\varphi_r)_{r_r=a} \\ (Mr_1)_{r_1=a} = (Mr_r)_{r_r=a} \\ (Mr_r)_{r_r=b} = M_0 \end{cases}$$

از این معادلات نتیجه میشود :

$$(۸ \text{ الف و ب}) \quad \begin{cases} A = F = \frac{M_0}{D(1 + v)} \\ G = 0 \end{cases}$$

و

$$(۹) \quad Mr_1 = Mt_1 = Mr_r = Mt_r = M_0$$

محاسبه تغییر شکل

با توجه بمعادلات (۸ الف و ب) نتیجه میشود که :

$$\varphi_1 = \frac{M_0}{D(1 + v)} r \quad 0 < r \leq a$$

و

$$\varphi_r = \frac{M_0}{D(1 + v)} r \quad a < r \leq b$$

پس φ در هر دو قسمت صفحه بیک عبارت زیر بیان می‌گردد :

$$(10) \quad \varphi = \frac{M_0}{D(1+\nu)} r$$

چون W_2, W_1 برای دو قسمت صفحه از انتگرالسیون $(-\varphi_1), (-\varphi_2)$ نتیجه می‌گردد و برای تعیین دو ثابت انتگرالسیون باید از شرط‌های حدی $W_2=0=W_1$ بازای $r_2=a=r_1$ استفاده کرد، و از آنجائیکه φ_2, φ_1 در سراسر صفحه بعبارت (۱۰) بیان می‌گردد پس W_2, W_1 نیز در دو قسمت صفحه بعبارت زیر خواهد بود:

$$W = -\int \varphi dr + k = -\frac{M_0}{D(1+\nu)} \int r dr + k$$

یا:

$$W = -\frac{M_0}{2D(1+\nu)} r^2 + k$$

با رعایت شرط حدی فوق:

$$k = \frac{M_0 a^2}{2D(1+\nu)}$$

و از آنجا:

$$(11 \text{ الف}) \quad W = \frac{M_0 a^2}{2D(1+\nu)} \left(1 - \frac{r^2}{a^2}\right) = \frac{M_0}{2D(1+\nu)} (a^2 - r^2)$$

یا:

$$(11 \text{ ب}) \quad W = \frac{M_0 b^2}{2D(1+\nu)} \left(\frac{1}{\beta^2} - \frac{r^2}{b^2}\right)$$

که در این فرمول $\frac{b}{a} = \beta$ میباشد.

قسمت دوم - تغییر شکل و تنش‌های صفحه‌های گرد طره‌ای که تحت تأثیر بار خطی همواری قبل از

محیط باشد

بطوریکه از شکل (۳) استنباط می‌گردد در این حالت بارگذاری از سه ناحیه متمایز بشرح زیر

تشکیل می‌گردد:

ناحیه اول: $0 < r \leq a$ که در آن:

$$V_1 = 0$$

پس در این ناحیه با مقدماتیکه تا کنون دیدیم:

$$\Phi_1 = Ar + \frac{B}{r}$$

که در آن $B=0$ و بالنتیجه Φ_1 بصورت زیر نوشته می‌گردد:

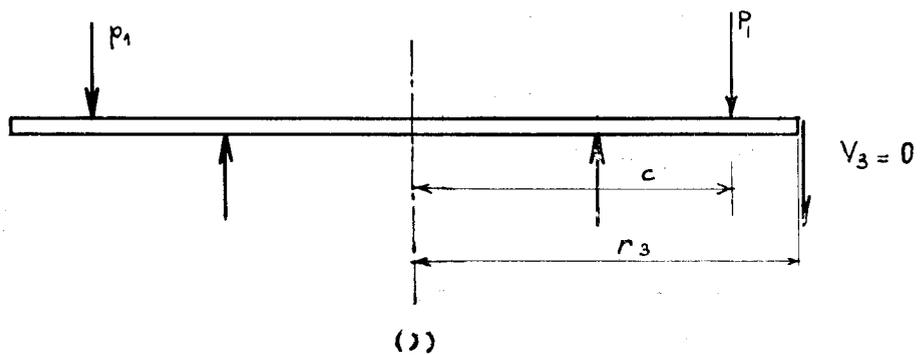
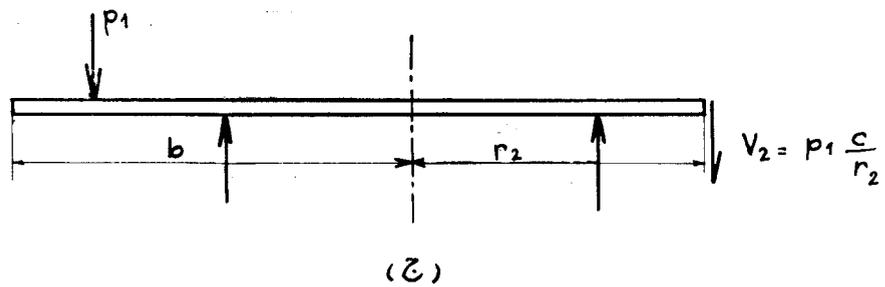
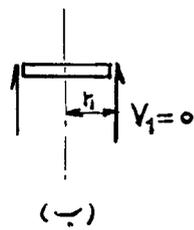
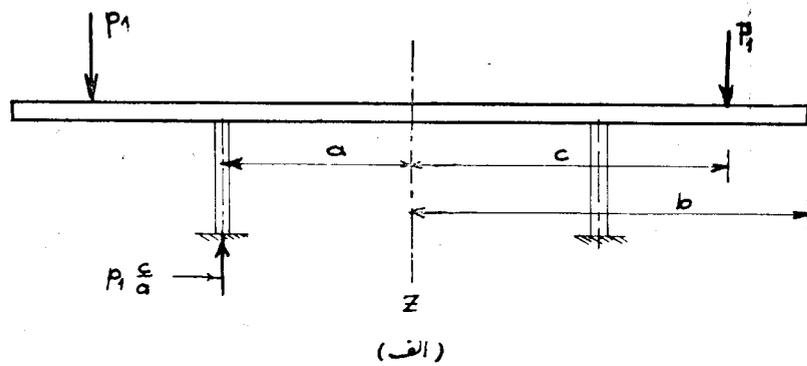
$$(12) \quad \Phi_1 = Ar$$

$$(13) \quad Mr_1 = Mt_1 = DA(1+\nu)$$

و

ناحیه دوم: $a < r \leq c$ که در آن:

$$v_2 = p_1 \frac{c}{r}$$

شکل ۳- صنوبره ای که تحت تأثیر بار سطحی هموزی قبل از محیط قرار دارد

و بالتیجه :

$$(۱۴ الف-ج) \begin{cases} \Phi_r = Fr + \frac{G}{r} + \frac{p_1 c}{rD} r \log_n r \\ Mr_r = D \left[(1+v)F - (1-v) \frac{G}{r^r} + \frac{p_1 c}{rD} (1+v) \log_n r + \frac{p_1 c}{rD} \right] \\ Mt_r = D \left[(1+v)F + (1-v) \frac{G}{r^r} + \frac{p_1 c}{rD} (1+v) \log_n r + \frac{p_1 c}{rD} v \right] \end{cases}$$

ناحیه سوم : $c < r \leq b$ که در آن :

$$V_\varphi = 0$$

و Φ_φ ، Mr_φ ، Mt_φ عبارتهای زیر خواهد بود :

$$(۱۵ الف-ج) \begin{cases} \Phi_\varphi = Hr + \frac{I}{r} \\ Mr_\varphi = D \left[(1+v)H - (1-v) \frac{I}{r^r} \right] \\ Mt_\varphi = D \left[(1+v)H + (1-v) \frac{I}{r^r} \right] \end{cases}$$

محاسبه ثابتهای انتگرالیون

از معادلات (۱۲)، (۱۴ الف-ج) و (۱۵ الف-ج) دیده میشود که جمعاً پنج ثابت انتگرالیون وجود دارد که باید از شرایط پیوستگی وحدی زیرین محاسبه گردد :

$$\begin{aligned} (الف) \quad & (\Phi_1)_{r_1=a} = (\Phi_r)_{r_r=a} \\ (ب) \quad & (Mr_1)_{r_1=a} = (Mr_r)_{r_r=a} \\ (ج) \quad & (\Phi_{r_r})_{r_r=c} = (\Phi_\varphi)_{r_\varphi=c} \\ (د) \quad & (Mr_r)_{r_r=c} = (Mr_\varphi)_{r_\varphi=c} \\ (ه) \quad & (Mr_\varphi)_{r_\varphi=b} = 0 \end{aligned}$$

از این شرایط پنج معادله بشرح زیر نتیجه میگردد :

$$A - F - \frac{G}{a^r} = - \frac{p_1 c}{rD} \log_n a$$

$$A - F + \frac{1-v}{1+v} \times \frac{G}{a^r} = + \frac{p_1 c}{rD} \log_n a + \frac{p_1 c}{rD(1+v)}$$

$$F + \frac{G}{c^r} - H - \frac{I}{c^r} = - \frac{p_1 c}{rD} \log_n c$$

$$F - \frac{1-v}{1+v} \times \frac{G}{c^r} - H + \frac{1-v}{1+v} \times \frac{I}{c^r} = -\frac{P_1 c}{rD} \log_n c - \frac{P_1 c}{rD(1+v)}$$

$$H - \frac{1-v}{1+v} \times \frac{I}{b^r} = 0$$

که پس از حل آنها ثابتهای A، F، G، H و I عباراتهای زیر بدست میآید:

$$A = \frac{P_1 c}{\xi D} \left[\frac{1-v}{1+v} \left(\frac{1}{\beta^r} - \frac{1}{\gamma^r} \right) - r \log_n \frac{c}{a} \right]$$

$$F = \frac{P_1 c}{\xi D} \left[\frac{1-v}{1+v} \left(\frac{1}{\beta^r} - \frac{1}{\gamma^r} \right) - 1 - r \log_n c \right]$$

$$G = \frac{P_1 c a^r}{\xi D}$$

$$H = \frac{P_1 c}{\xi D} \times \frac{1-v}{1+v} \left(\frac{1}{\beta^r} - \frac{1}{\gamma^r} \right)$$

$$I = \frac{P_1 c}{\xi D} (a^r - c^r)$$

در این معادلات $\frac{b}{a} = \beta$ ، $\frac{b}{c} = \gamma$ و هر دو بزرگتر از واحد میباشد.

اگر مقدار A، F، G، H و I را بترتیب در معادلات (۱۳)، (۱۴)، (۱۵) و (۱۰) بوج قرار دهیم

عبارت‌های لنگرهای خمشی شعاعی و مماسی در سه ناحیه صفحه بشرح زیر خواهد بود:

$$(۱۶) \quad Mr_1 = Mt_1 = \frac{P_1 c}{\xi} \left[(1-v) \left(\frac{1}{\beta^r} - \frac{1}{\gamma^r} \right) - r(1+v) \log_n \frac{c}{a} \right], \quad 0 < r \leq a$$

$$(۱۷) \quad \begin{cases} Mr_r = \frac{P_1 c}{\xi} \left[(1-v) \left(\frac{1}{\beta^r} - \frac{1}{\gamma^r} - \frac{b^r}{\beta^r r^r} + 1 \right) - r(1+v) \log_n \frac{c}{r} \right] \\ Mt_r = \frac{P_1 c}{\xi} \left[(1-v) \left(\frac{1}{\beta^r} - \frac{1}{\gamma^r} + \frac{b^r}{\beta^r r^r} - 1 \right) - r(1+v) \log_n \frac{c}{r} \right] \end{cases} \quad a < r \leq c$$

$$(۱۸) \quad \begin{cases} Mr_r = \frac{P_1 c}{\xi} (1-v) \left(\frac{1}{\beta^r} - \frac{1}{\gamma^r} - \frac{a^r - c^r}{r^r} \right) \\ Mt_r = \frac{P_1 c}{\xi} (1-v) \left(\frac{1}{\beta^r} - \frac{1}{\gamma^r} + \frac{a^r - c^r}{r^r} \right) \end{cases} \quad c < r \leq b$$

از معادله‌های (۱۶) و (۱۸) الفوب دیده میشود که Mr_1 و Mt_1 مساوی با هم، منفی و مقدار ثابتی

میباشد، هم‌چنین:

$$Mr_r + Mt_r = \frac{P_1 c}{\xi} (1-v) \left(\frac{1}{\beta^r} - \frac{1}{\gamma^r} \right) = \text{مقدار ثابت}$$

محاسبه تغییر شکل

تغییر شکل سه ناحیه صفحه را از روی رابطه

$$\frac{dW}{dr} = -\phi$$

میتوان بدست آورد از اینرو W_1 ناحیه اول صفحه با توجه بر رابطه بالا بصورت زیر خواهد بود :

$$W_1 = - \int \phi_1 dr + k_1 = - \frac{Ar^r}{r} + k_1$$

با بکار بردن شرط حدی $W_1 = 0$ ، بازای $a = r$ مقدار k_1 محاسبه میگردد :

$$K_1 = \frac{Aa^r}{r} = \frac{p_1 ca^r}{\lambda D} \left[\frac{1-v}{1+v} \left(\frac{1}{\beta^r} - \frac{1}{\gamma^r} \right) - r \log_n \frac{c}{a} \right]$$

وازانجا W_1 عبارت زیر نوشته میشود :

$$(19) \quad W_1 = \frac{p_1 c}{\lambda D} \left[\frac{1-v}{1+v} \left(\frac{1}{\beta^r} - \frac{1}{\gamma^r} \right) - r \log_n \frac{c}{a} \right] (a^r - r^r)$$

با استفاده از رابطه (۱۶) ، W_1 را بصورت سادهتری میتوان نوشت :

$$(19 \text{ مکرر}) \quad W_1 = \frac{Mr_1}{rD(1+v)} (a^r - r^r) = \frac{Mr_1 b^r}{rD(1+v)} \left(\frac{1}{\beta^r} - \frac{r^r}{b^r} \right)$$

با اجرای یک انتگرالسیون نظیر استفاده از شرط حدی $W_2 = 0$ بازای $a = r$ ، عبارت W_2 بدست میآید :

$$(20) \quad W_2 = \frac{p_1 c}{\lambda D} \left\{ \left[\frac{1-v}{1+v} \left(\frac{1}{\beta^r} - \frac{1}{\gamma^r} \right) - r - r \log_n \frac{c}{a} \right] (a^r - r^r) + \right. \\ \left. r r^r \log_n \frac{a}{r} + r a^r \log_n \frac{a}{r} \right\}$$

همچنین عبارت W_3 را با بکار بستن طریقه بالا و بکار بردن شرط حدی $W_3 = W_2$ بازای $c = r$ ، میتوان بدست آورد :

$$(21) \quad W_3 = \frac{p_1 c}{\lambda D} \left\{ \frac{1-v}{1+v} \left(\frac{1}{\beta^r} - \frac{1}{\gamma^r} \right) (a^r - r^r) + r (c^r - a^r) \left(1 + \log_n \frac{r}{a} \right) + \right. \\ \left. r (c^r + a^r) \log_n \frac{a}{c} \right\}$$

یا :

$$(21 \text{ مکرر}) \quad W_3 = \frac{p_1 b^r}{\lambda D r} \left\{ \frac{1-v}{1+v} \left(\frac{1}{\beta^r} - \frac{1}{\gamma^r} \right) \left(\frac{1}{\beta^r} - \frac{r^r}{b^r} \right) + r \left(\frac{1}{\gamma^r} - \frac{1}{\beta^r} \right) \left(1 + \log_n \frac{\beta r}{b} \right) \right. \\ \left. + r \left(\frac{1}{\gamma^r} + \frac{1}{\beta^r} \right) \log_n \frac{r}{\beta} \right\}$$

حالت خاص

اگر $b=c$ باشد $\nu=1$ خواهد بود و در اینصورت عبارت لنگرهای شعاعی و مماسی، W_1 و W_2

بصورت زیر نوشته میشود :

$$(22) \quad M_{r_1} = M_{t_1} = -\frac{p_1 b}{\xi} \left[(1-\nu) \left(1 - \frac{1}{\beta^r}\right) + \nu(1+\nu) \log_n \beta \right] \quad 0 < r \leq a$$

$$(23) \quad W_1 = -\frac{p_1 b^r}{\lambda D} \left[\frac{1-\nu}{1+\nu} \left(1 - \frac{1}{\beta^r}\right) + \nu \log_n \beta \right] \left(\frac{1}{\beta^r} - \frac{r^r}{b^r} \right)$$

$$(24) \quad M_{r_2} = -\frac{p_1 b}{\xi} \left[\frac{1-\nu}{\beta^r} \left(\frac{b^r}{r^r} - 1 \right) + \nu(1+\nu) \log_n \frac{b}{r} \right]$$

$$(25) \quad M_{t_2} = -\frac{p_1 b}{\xi} \left\{ \frac{1-\nu}{\beta^r} \left[\nu \beta^r - \left(1 + \frac{b^r}{r^r}\right) \right] + \nu(1+\nu) \log_n \frac{b}{r} \right\} \quad a < r \leq c$$

$$(26) \quad W_2 = \frac{p_1 b^r}{\lambda D} \left\{ \left[\frac{1-\nu}{1-\nu} \left(1 - \frac{1}{\beta^r}\right) + \nu \log_n \beta + \nu \right] \left(\frac{r^r}{b^r} - \frac{1}{\beta^r} \right) - \frac{\nu r^r}{b^r} \log_n \frac{\beta r}{b} - \frac{\nu}{\beta^r} \log_n \frac{\beta r}{b} \right\}$$

بطوریکه دیده میشود معادلات (۲۲-۲۴) همان معادلات (۱۵-۱۷) و (۲۰ و ۲۱) مقاله سابق اینجانب میباشد که در شماره قبلی نشریه دانشکده فنی منتشر گردیده بود.

بحث و نتیجه

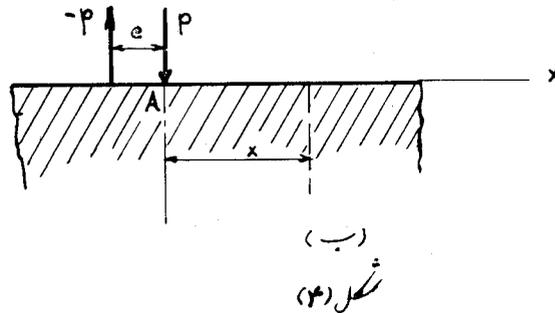
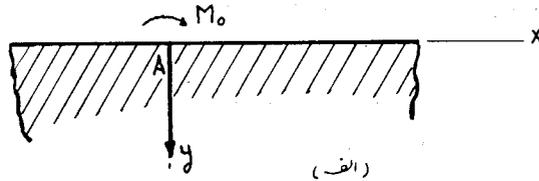
در شماره هفتم دوره دوم نشریه دانشکده فنی عبارت‌های لنگر خمشی و تغییر شکل را وقتیکه صفحه طره‌ای تحت تأثیر نیروی خطی همواری در لبه باشد، بدست آورده بودیم؛ در قسمت دوم این مقاله عبارت‌های نظیر این توابع را در ناحیه‌های مختلفه صفحه وقتیکه تحت تأثیر نیروی خطی همواری قبل از محیط باشد پیدا کردیم و دیدیم نتایج بدست آمده مقاله سابق مورد خاصی از حالت بارگذاری صفحه که در قسمت دوم مقاله کنونی ذکر شده است میباشد.

اینک توجه خوانندگان مجله را باین نکته جلب میکند که ممکن است بذهن برخی اشخاص خطور کند که راه حل قسمت اول اینمقاله را یعنی وقتیکه صفحه در محیط خویش تحت تأثیر لنگر ثابتی است بتوان با مشتق گرفتن عبارات این توابع وقتیکه صفحه تحت تأثیر بار خطی همواری باشد مانند طریقه‌ایکه در تیرها متداول است بدست آورد. در زیر نشان خواهیم داد که با استفاده از قاعده «اجتماع اثرقوا»* و رعایت قواعد حدنه مشتق گرفتن از عبارات فوق الذکر (زیرا نواحی متفاوت میباشد)، میتوان باین هدف رسید.

* The law of Superposition

برای روشن شدن موضوع ذکر مثالی مفید خواهد بود :

تیر بطول بینهایتی را که بر روی تکیه گاه ارتجاعی قرار داشته باشد، در نظر میگیریم که تحت تأثیر لنگر ثابت M_0 در نقطه A (شکل ϵ الف) بوده و منظور پیدا کردن تغییر شکل y مقطعی از آن که بفاصله x از A است باشد. اثر زوج M_0 معادل با اثر نیروهای متمرکز $(P$ و $-P)$ است (شکل ϵ ب)، اگر pe به M_0

کند وقتیکه e بصفر نزدیک میگردد. تغییر شکل مقطع بفاصله x از مبدأ A بر اثر بار متمرکز P برابر $PF(x)^*$ میباشد پس تغییر شکل کلی این مقطع بر اثر بارهای $(P$ و $-P)$ برابر با :

$$y = P[F(x) - F(x+e)]$$

خواهد بود که میتوان آنرا بصورت زیر نوشت :

$$y = Pe \left[\frac{F(x) - F(x+e)}{e} \right]$$

اگر e بصفر نزدیک گردد، Pe به M_0 میل میکند و خارج قسمت داخل ابروها به $\left(- \frac{dF}{dx} \right)$ میل خواهد کرد و از آن نتیجه میگردد که :

$$(۲۷) \quad y = -M_0 \frac{dF}{dx}$$

حال برای اینکه از این روش در مورد صفحه استفاده کنیم و به نتیجه منظور در حل قسمت اول این مقاله برسیم باید آنرا باوضع مخصوص صفحه وفق داد :

* - برای اطلاع از تابع $F(x)$ بصفحه پانزدهم جلد دوم کتاب مقاومت مصالح استاد تیموچنکو مراجعه شود :

"Strength of Materials , Part II, by : Timoshenko, S., Third edition, D.Van Nostrand company INC, U.S.A., 1957.

فرض میکنیم که صفحه طره‌ای تحت تأثیر دو بار خطی هموار باشد :

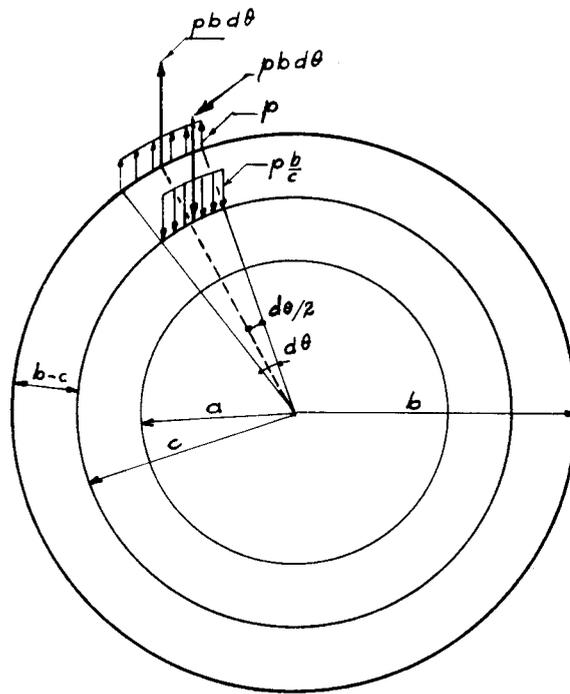
I - یکی بشدت p باجهت از تحت بفرق مؤثر در لبه صفحه که برحسب kg/m بیان گردد،

II - دیگری بشدت p_1 باجهت از فوق به تحت مؤثر در محیط‌دایره بشعاع c که برحسب کیلوگرم

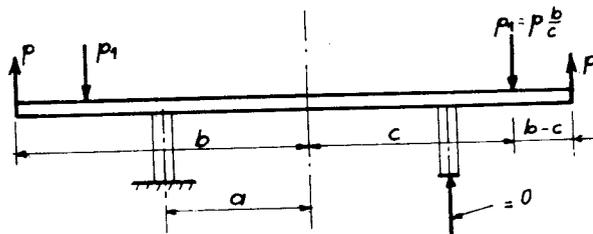
در واحد طول بیان گردد .

لنگرهای خمشی شعاعی و مماسی و تغییر شکل را در بار گذاری اول و دوم بترتیب به W_{rI} ، M_{tI} ، M_{rI} ، W_{rII} ، M_{tII} ، M_{rII} و W_{rI} ، M_{tI} ، M_{rI} و W_{rII} ، M_{tII} ، M_{rII} مینمائیم ، بنابراین لنگرهای

خمشی و تغییر شکل کلی بقاعده اجتماع اثر قوا هر یک برابر مجموع دو مقدار نظیر خواهد بود :

(الف)

(ب)

شکل (۵)

$$(28 \text{ الف-ج}) \quad \left\{ \begin{array}{l} Mr_1 = Mr_{1I} + Mr_{1II} \\ Mt_1 = Mt_{1I} + Mt_{1II} \\ W_1 = W_{1I} + W_{1II} \end{array} \right\} \quad 0 < r \leq a$$

$$(29 \text{ الف-ج}) \quad \left\{ \begin{array}{l} Mr_r = Mr_{rI} + Mr_{rII} \\ Mt_r = Mt_{rI} + Mt_{rII} \\ W_r = W_{rI} + W_{rII} \end{array} \right\} \quad 0 < r \leq c$$

شدت بار گسترده p_1 باید طوری باشد که برای یک عنصر زاویه ای $d\theta$ آنچنان که در (شکل ه الف) نموده شده است مقدار بار در دودایره بشعاع c و b که محصور میان اضلاع این زاویه است بایکدیگر مساوی باشد یعنی:

$$p(bd\theta) = p_1(cd\theta)$$

از آنجا:

$$(30) \quad p_1 = p \frac{b}{c}$$

برای محاسبه کمیت های Mr_{1I} ، Mt_{1I} ، W_{1I} ، Mr_{rI} ، Mt_{rI} و W_{rI} از معادلات (۲۶-۲۷) استفاده کرده و پس از تغییر علامت آنها که بعلت تغییر جهت P میباشد خواهیم داشت:

$$(31 \text{ الف-ه}) \quad \left\{ \begin{array}{l} Mr_{1I} = Mt_{1I} = \frac{pb}{\xi} \left[(1-\nu) \left(1 - \frac{1}{\beta^r} \right) + 2(1+\nu) \log_n \beta \right] \\ W_{1I} = \frac{pb^r}{\lambda D} \left[\frac{1-\nu}{1+\nu} \left(1 - \frac{1}{\beta^r} \right) + 2 \log_n \beta \right] \left(\frac{1}{\beta^r} - \frac{r^r}{b^r} \right) = \frac{Mr_{1I}}{2D(1+\nu)} (a^r - r^r) \\ Mr_{rI} = \frac{pb}{\xi} \left[\frac{1-\nu}{\beta^r} \left(\frac{b^r}{r^r} - 1 \right) + 2(1+\nu) \log_n \frac{b}{r} \right] \\ Mt_{rI} = \frac{pb}{\xi} \left\{ \frac{1-\nu}{\beta^r} \left[2\beta^r - \left(1 + \frac{b^r}{r^r} \right) \right] + 2(1+\nu) \log_n \frac{b}{r} \right\} \\ W_{rI} = \frac{pb}{\lambda D} \left\{ \left[\frac{1-\nu}{1+\nu} \left(1 - \frac{1}{\beta^r} \right) + 2 \log_n \beta + 2 \right] (a^r - r^r) + 2r^r \log_n \frac{r}{a} + 2a^r \log_n \frac{r}{a} \right\} \end{array} \right.$$

هم چنین Mr_{1II} ، Mt_{1II} ، W_{1II} و Mr_{rII} ، Mt_{rII} و W_{rII} را میتوان با رعایت معادله (۳۰) بجای p_1 در معادله های (۱۶)، (۱۷ الف و ب) و (۱۹ و ۲۰) بشرح زیر بدست آورد:

$$\left. \begin{aligned}
 & Mr_{I,II} = Mt_{I,II} = \frac{pb}{\xi} \left[(1-v) \left(\frac{1}{\beta^r} - \frac{1}{\gamma^r} \right) - r(1+v) \log_n \frac{c}{a} \right] \\
 & W_{I,II} = \frac{pb}{\lambda D} \left[\frac{1-v}{1+v} \left(\frac{1}{\beta^r} - \frac{1}{\gamma^r} \right) - r \log_n \frac{c}{a} \right] (a^r - r^r) = \frac{Mr_{I,II}}{rD(1+v)} (a^r - r^r) \\
 & Mr_{r,II} = \frac{pb}{\xi} \left[(1-v) \left(\frac{1}{\beta^r} - \frac{1}{\gamma^r} - \frac{b^r}{\beta^r r^r} + 1 \right) - r(1+v) \log_n \frac{c}{r} \right] \\
 & Mt_{r,II} = \frac{pb}{\xi} \left[(1-v) \left(\frac{1}{\beta^r} - \frac{1}{\gamma^r} + \frac{b^r}{\beta^r r^r} - 1 \right) - r(1+v) \log_n \frac{c}{r} \right] \\
 & W_{r,II} = \frac{pb}{\lambda D} \left\{ \left[\frac{1+v}{1+v} \left(\frac{1}{\beta^r} - \frac{1}{\gamma^r} \right) - r - r \log_n \frac{c}{a} \right] (a^r - r^r) + r r^r \log_n \frac{a}{r} + r a^r \log_n \frac{a}{r} \right\}
 \end{aligned} \right\} \text{(۳۲ الف-هـ)}$$

باتوجه بمعادله‌های (۲۸ الف-ج) و (۲۹ الف-ج) و رعایت معادلات (۳۱ الف-ه) و (۳۲ الف-ه) در آنها عبارت‌های لنگرهای خمشی و تغییر شکل چنین خواهد بود:

$$\left. \begin{aligned}
 & \left. \begin{aligned}
 & Mr_1 = Mt_1 = \frac{pb}{\xi} \left[(1-v) \left(1 - \frac{1}{\gamma^r} \right) + r(1+v) \log_n \gamma \right] \\
 & W_1 = \frac{pb(a^r - r^r)}{\lambda D} \left[\frac{1-v}{1+v} \left(1 - \frac{1}{\gamma^r} \right) + r \log_n \gamma \right] = \frac{Mr_1}{rD(1+v)} (a^r - r^r)
 \end{aligned} \right\} 0 < r \leq a \\
 & \left. \begin{aligned}
 & Mr_r = \frac{pb}{\xi} \left[(1-v) \left(1 - \frac{1}{\gamma^r} \right) + r(1+v) \log_n \gamma \right] = Mt_r = Mr_1 = Mt_1 \\
 & W_r = \frac{pb}{\lambda D} (a^r - r^r) \left[\frac{(1-v)}{(1+v)} \left(1 - \frac{1}{\gamma^r} \right) + r \log_n \gamma \right] = \frac{Mr_r}{rD(1+v)} (a^r - r^r)
 \end{aligned} \right\} a < r \leq c
 \end{aligned} \right\} \text{(۳۳ الف-د)}$$

از معادله‌های بالادیده میشود که لنگرهای خمشی شعاعی و مماسی در دو ناحیه فوق مساوی با هم و مقدار یست ثابت و W_1, W_r بیک صورت نوشته میشود که آنرا با W خواهیم نمود.

اگر عبارات سمت راست معادله‌های (۳۳ الف-د) را در $(b-c)$ ضرب و بر آن تقسیم کنیم خواهیم داشت

$$\left. \begin{aligned}
 & M = Mr_1 = Mt_1 = Mr_r = Mt_r = \frac{p(b-c)}{\xi} \frac{\left[(1-v) \left(1 - \frac{1}{\gamma^r} \right) + r(1+v) \log_n \gamma \right]}{\frac{b-c}{b}} \\
 & W = \frac{M}{rD(1+v)} (a^r - r^r)
 \end{aligned} \right\} \text{(۳۴ الف-ب)}$$

حال فرض میکنیم که c به b نزدیک گردد آنچنانکه حاصلضرب $p(b-c)$ در حد مقدار ثابت M_0 باشد در

آنحال اثر ایندونیرو معادل اثر این زوج خواهد بود پس برای یافتن M و W کافی است که حد معادله (ع ۳ الف) را وقتی که c به b نزدیک می‌گردد پیدا کنیم. چون W عدد M را در فاکتور دارد لذا حد W از ضرب کردن در مقدار حدی M بدست خواهد آمد. اینک برای یافتن حد M کسر $\frac{b-c}{b}$ را بصورت زیر مینویسیم:

$$\frac{b-c}{b} = 1 - \frac{c}{b} = 1 - \frac{1}{\gamma}$$

بنابراین عبارت M بصورت زیر نوشته میشود:

$$M = \frac{P(b-c)}{\epsilon} \left[(1-v) \frac{\left(1 - \frac{1}{\gamma^2}\right)}{1 - \frac{1}{\gamma}} + \frac{\gamma(1+v) \log_n \gamma}{1 - \frac{1}{\gamma}} \right]$$

عبارت راست معادله اخیر را بصورت زیر میتوان ساده کرد:

$$(۳۰) \quad M = \frac{p(b-c)}{\epsilon} \left[(1-v) \frac{\gamma+1}{\gamma} + \frac{\gamma(1+v) \log_n \gamma}{\gamma-1} \right]$$

وقتی که c به b نزدیک گردد، در حد خواهیم داشت:

$$\text{حد } p(b-c) = M_0$$

$$\text{حد } \frac{b}{c} = \gamma = 1$$

$$\text{حد } \frac{\gamma+1}{\gamma} = 2$$

در معادله (۳۰) فقط کسر $\frac{\log_n \gamma}{\gamma-1}$ در حد بصورت مبهم $\frac{0}{0}$ در می‌آید که طبق قاعده $\dot{H}\ddot{o}pital$ آنچنانکه در آنالیز مذکور است باید از آن رفع ابهام کرد. برای این منظور کافی است از صورت و مخرج این کسر بر حسب γ مشتق گرفته و حد خارج قسمت جدید را محاسبه کرد. بسهولت دیده میشود که:

$$\frac{d}{d\gamma} \log_n \gamma = \frac{1}{\gamma}$$

و

$$\frac{d(\gamma-1)}{d\gamma} = 1$$

پس:

$$\text{حد } \left(\frac{\log_n \gamma}{\gamma-1} \right) = \text{حد } \frac{\frac{1}{\gamma}}{1} = \text{حد } \frac{1}{\gamma} = 1 \quad \text{یا} \quad = 1$$

پس M بصورت زیر نوشته خواهد شد :

$$(۳۶ الف) \quad M = \frac{M_0}{4} [r(1-v) + 2(1+v)] = \frac{4M_0}{4} = M_0$$

از اینجا بارعایت معادله (۳۶) خواهیم داشت :

$$(۳۶ ب) \quad W = \frac{M_0}{2D(1+v)} (a^2 - r^2)$$

معادله‌های (۳۶ الف و ب) همان معادله‌های (۹) و (۱۱ ب) میباشند که قبلاً بروش مستقیم

محاسبه شده بود .

محاسبات بالا نشان میدهد که محاسبه مستقیم آسانتر از روش غیرمستقیم فوق میباشد ولی این روش از لحاظ کنجکاوی آکادمیک قابل توجه و بررسی بوده است ؛ زیرا دیده میشود که لنگرهای خمشی و تغییر شکل صفحه را وقتی که در لبه تحت تأثیر لنگر خمشی ثابتی باشد نمیتوان مانند تیرها از مشتق گرفتن عبارت این توابع بر حسب r ، در هر یک از دو حالت بارگذاری خطی هموار در طول لبه یا قبل از آن بدست آورد . پس این سؤال پیش میآید که آیا بارعایت اساس اینطریقه میتواند به نتیجه مطلوب رسید ؟ در قسمت اخیر این مقاله با ارائه روش محاسبه باین سؤال جواب گفته شده است .

توضیح - فهرست مراجع این مقاله همانست که در مقاله‌های گذشته اینجانب در نشریه دوره دوم

دانشکده فنی ذکر و چاپ شده است .